

CONCERT 'PUNTOS PRIMEROS' (MÚSICA EN XIFRA DEL DOCTOR CARLES I AMAT)

PROGRAMA

Deh hor fossio col vago della luna	Giovanni Pierluigi da Palestrina (1526-1594)
Vacas	Improvisació
Molinillo que mueles amores	Juan del Vado (1625-1691)
Con cadenas de cristal	Anònim (segle XVII)
Ciego que apuntas y aciertas	Juan Hidalgo (1614-1685)
Paseos	Improvisació
De Cintia adoro rendido	Juan Hidalgo
Niña si encontráres durmiendo a Cupido	Anònim (segle XVII)
Con el retrato de Adonis	Anònim (segle XVII)
Gallarda	Improvisació
Agora que estáis dormida	Anònim (segle XVII)
No parezca rigor el desdén	Anònim (segle XVII)
Pavanilla	Improvisació
Deidades del abismo	Anònim (segle XVII)
Que tiernamente se queja	Anònim (segle XVII)
Villanos	Improvisació
Yo joven e ignorado	Anònim (segle XVII)

A excepció de la primera peça del programa, totes les peces vocals estan escrites en xifra catalana i es conserven a la Biblioteca Nacional de Catalunya, al Cançoner d'Olot i en altres manuscrits. Les peces instrumentals són les esmentades al llibre de Carles i Amat

La Sonorosa [Edwin García guitarra de cinc ordres · Anaïs Oliveras soprano · Pere Olivé percussions]

Amb la participació de **Xavier Albertí** recitant els Aforismes de Joan Carles i Amat

Dissabte 22 d'octubre del 2022 a les 19 hores
Sala Moragues d'El Born CCM

Organitza

Amb el suport de

El llibre del Doctor Joan Carles i Amat, publicat l'any 1596, a més a més de ser el primer tractat conegut de xifra per a la guitarra de cinc ordres, representa l'inici d'una tradició de l'ús de la guitarra com a instrument d'acompanyament que s'estendrà fins el començament del segle XIX amb la darrera edició del mètode el 1819. El sistema explicat en el llibre de Carles i Amat va ser utilitzat per fixar el contingut musical de poesies i danses durant més de dos segles i va aparèixer en contextos musicals molt diversos que van des de la música de teatre fins les tonades més senzilles.

Si bé el mètode de Carles i Amat no conté material musical, es innegable l'extensió i importància d'aquest sistema de notació, ja que ha sobreviscut en altres fonts musicals, teatrals i poètiques dels segles XVII i XVIII com son els manuscrits M.759 i M.888 de la Biblioteca Nacional de Catalunya, en el Cançoner d'Olot, en el manuscrit Ms.145 de la Biblioteca Museu Victor Balaguer a Vilanova i la Gertrú, i en fonts tan curioses com el Ramillete Florido (Manuscrit per a cítara) publicat a Sevilla ca 1740 o "Regla de entrastar una vihuela, sin poner cuerda ninguna" conservat al Museo del Libro Antiguo de la Ciudad de Guatemala.

A banda de la importància i transcendència del sistema de notació proposat per Carles i Amat, podem trobar a les seves línies un fet remarcable per a la música d'occident: el canvi de l'estètica musical de la polifonia clarament concebuda com un fet compositiu en horitzontal, basat en la independència de les línies melòdiques, cap a una concepció vertical de la coincidència de les veus representades en els acords o, com ho explica el mateix Carles i Amat, "los puntos".

El llibre descriu com un grup de joves estudiants s'adreça al monistolenc amb la intenció de burlar-se del seu sistema, assegurant que no es possible posar més de tres veus en un instrument com la guitarra. Carles i Amat, doncs, xifra mitjançant el seu sistema d'acords la verticalitat d'una peça de Palestrina i els estudiants meravellats confirmen que amb els acords és possible entornar totes les veus de l'esmentat madrigal. Això ens fa pensar que el procés de transformar polifonia en seqüències d'acords va ser una pràctica que va acompanyar el naixement de la guitarra de cinc ordres, una pràctica que va canviar radicalment la manera de fer música i que és la matriu d'infininitat de gèneres populars que beuen d'ella fins al nostre temps.

Edwín García